

། བོད་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ལས་མེད་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་བཅུ་ཡོད། །

སུམ་རྩེ་བུ་རབས།

ཉེ་བའི་ཆར་བོད་ཀྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་གང་སར་དེར་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཏེ་ལས་ཁག་བརྒྱད་ཇོ་ནང་བའི་མང་གཙོའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཅིན་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་བྱུང་གཏམ་དང་། དཔྱོག་གཏམ། འབྲིག་བཤད་སོགས་ཀྱི་ཡོ་ལང་ཞིག་བརྒྱག་བཞིན་པ་ཀྱན་པོས་མཁྱེན་གསལ་ལགས། སྤྱིར་རང་ཉིད་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་ཆོས་དང་སྤྱིད་གང་ལ་མི་མཁས་ཤིང་རྒྱན་གཏན་ར་ཆོའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ཐོན་བཞིན་བའི་མཁས་དབང་དང་། ཆོས་པ་པོ། ཉམས་ཞིབ་པ། ཆབ་སྤྱིད་པ། ཆོས་པ་སོགས་གང་གི་ཆར་མ་གཏོགས་པའི་བོད་མི་དགྲུས་མ་ཞིག་ནས་རང་གི་རིག་པས་དབྱད་བའི་ལྟ་ཚུལ་དང་འཆར་སྤང་ཅམ་ལྷག་བསམ་ཐོལ་མེད་ཀྱིས་འདིར་འགོད་བྱ་རྒྱུའི་འདུན་པ་བསྐྱེད་ནས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་སྤྱིར་ལྷན་ཞིང་ཀྱན་ལ་སྟན་པའི་དབྱེད་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་རྒྱུའི་གདེང་སྟོབས་ཅ་ནས་མེད་པས་འགལ་ཇོལ་བྱུང་ཆེ་སྟོན་ཚུད་ནས་བཟོད་བསམ་ནུ། ཐོག་མར་སྤྱི་ནོར་ལོ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བཅན་བྱོལ་བོད་མིར་མང་གཙོ་གསོལ་རལ་བསྐུལ་ཏེ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་ལོ་རབས་ ༤༠ ནང་བོད་ལྗོངས་མང་གཙོའི་ལམ་བཟང་དབྱ་བརྟེས་པ་ནི་ཤི་ཏུ་ནས་དགའ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོས་ཅི་ལ་དགོས། འོན་ཀྱང་། སྐབས་དེ་དུས་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་འབྲུང་རིག་གསུམ་གྱི་གནས་སྟངས་ཏ་ཅང་ཞན་པ་མ་ཟད། གཞུང་འཛིན་མཇད་གཙོ་ཆམ་པའི་ཁྱོད་ན་ཆོས་པ་བན་གན་ལྟ་གཅིག་དང་། ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ལ་གོ་རྟོག་མཐེལ་བྱིན་མེད་པའི་ཆབ་སྤྱིད་པ་ཞི་གཅིག་གིས་ཕྱོགས་ཞེན་དང་། འཐེན་འབྲེད། འཁོན་འཐབ། དབང་ཤད། དཔུང་ཤོག་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་གནས་བབ་འོག་ཏུ། བཅན་བྱོལ་དུ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྟན་ཆོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཆ་ཅོད་གཞི་ཅན་འདི་གཏན་འབེབས་བྱུང་བ་མིན་ནམ་སྟམ་པ་ནི་ར་ཆོའི་མིག་སྤར་དུ་ལྷག་བའི་སྤྱི་སྟན་གྱི་ཁྲིམས་ཡིག་མ་དག་པ་དེ་ནས་རྟོགས་ཐུབ། ཆོ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྤང་ནས་བཤད་ན། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཁ་བ་གངས་ཅན་ལྗོངས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་དར་བ་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་ལུང་གི་བསྟན་པའི་ཆོས་ལུགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ལས་མེད་པ་ཡོང་བས་ལྷས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་ས་མེར་བའི་དཔེ་དང་གཉིས་སུ་མེད། དེ་འང་། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་པོ་ཀྱན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། བཙུམ་ལྷན་འདས་མཉམ་མེད་ལྷན་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་བོན་པོ་དང་བན་དེ་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་རེད། རང་ཉིད་ཆུང་དུས་བོད་ལ་འཆར་ཡོངས་བྱུང་བའི་བརྒྱད་རིམ་ཁྱོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་འཛུལ་ཆོད་དུ། བོད་ནང་གི་གཞི་རིམ་མང་ཆོགས་ཀྱི་སེམས་རོར་འཛིན་པའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ནི་བོན་དང་བན་གཉིས་ལས་མེད་པ་གསལ་པོ་འཛུལ་ཀྱི་འདུག་པ་མ་ཟད། བན་བོན་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའི་དབར་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་ཕྱོགས་ཞེན་གྱི་རྣམ་པ་སྟོན་ཆོགས་ཡོད་པ་ནི་བོད་བཅན་པོའི་དུས་ནས་

བཟུང་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་རིམ་པའི་མི་རབས་པོར་མ་ཆོའི་བྱམ་བཞག་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། བན་དེའི་ཆོས་
ལུགས་ཉམས་ལེན་པའི་དབང་ལའང་ཕྱོན་ཕྱོན་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱི་མཆན་དམ་པ་རིམ་ཕྱོན་སོ་སོའི་བཞེད་པ་དང་
འདོད་ཚུལ་མི་གཅིག་པར་སྟོན་ཏེ། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་བཅས་ཁག་བཞི་དུ་གྱེས་ནས་པན་ཚུན་འཁོན་འཐབ་དང་མཆོག་
དམན་གྱི་འཇུག་ཅོད་དུ་མ་ཡོང་ཐད། པོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེ་བ་ཐེར་ཁག་དུ་འཁོད་པའི་སྤྱུག་བྱོ་བའི་སེར་མོ་
པའི་གཡུང་འགྲུང་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་ལྡོངས་སོགས་ལ་གཞིགས་ན་ཆོད་དཔག་སྟབ་པ་ཞིག་རེད། དེའོ་ན། ས་དགེ་
བཀའ་རྙིང་བཞི་པོ་བན་དེའི་ཆོས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ལུགས་གཞན་དུ་ཅིས་ན་འགྲིག་གམ་ཞེས་ན། ཅ་
ནས་འགྲིག་མི་མིད་དེ། དེ་དག་ནི་བན་ཆོས་ཀྱི་བྱུ་བ་མཐའི་རྣམ་བཞག་ཅམ་དང་ཕྱོན་ཕྱོན་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱི་མཆན་
དམ་པ་ཆོའི་བན་ཆོས་ཉམས་ལེན་སྐབས། བཞེད་པ་དང་འདོད་ཚུལ་མི་གཅིག་པ་ལས་དོན་དུ་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་
སམ་སངས་རྒྱས་ཤུག་སྟབ་པའི་ཆོས་རང་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་གསུམ་ཡིན་པས་ཆོས་ལུགས་གཞན་དུ་དགར་མི་
དུང་བ་རང་བཞིན་ཆད་མས་སྦྱབ་པ་ཡིན། དེས་ན། བཅན་ཕྱོལ་པོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་བྱུ་བ་ཆ་དུ་ཆོལ་
གསུམ་ཆོས་ལུགས་དང་བཅས་པའི་འཐུས་མིའི་ཁོངས་སུ། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་བཞི་ལ་ཐོག་མ་རང་ནས་ཆོས་ལུགས་
ཀྱི་འཐུས་མིའི་ཐོབ་ཐང་གཅིག་མཚུངས་ཞུས་སྤྲད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཆ་མ་རྟོགས། ལྷག་པར་དུ་བཅན་ཕྱོལ་
སྤྱི་ཆོགས་ནང་ནས་རྒྱ་དུ་གནད་ཡོད་མི་སྟེ་ཁག་གི་གཏམ་བཤད་དང་། གཞུང་འབྲེལ་ཡིག་ཆ་ཁག་ནང་བོད་ཀྱི་ཆོད་
རྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། གཡུང་རྒྱུད་པོན་བཅས་ཏེ་ཆོས་ལུགས་ལྟ་ཡོད་པའི་ལོག་འགྲེལ་གྱི་འཁྱོག་བཤད་རྒྱུ་འབྲམས་
འགོ་བཞིན་པར། པོད་ཀྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཀྱང་ཤེས་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་སྤྱལ་བྱས་ནས་འཛེམས་ཐོབ་ཁོ་ནའི་
འོག་སྤྱས་ཀྱང་དེ་སྤྱི་མཐོང་སྟོང་མེད་པར་དེ་སྤྱི་འགོ་བཞིན་པ་ཅིས་ཀྱང་ལེགས་བཅོས་དགོས་གལ་མངོན། ལོག་
འགྲེལ་དང་འཁྱོག་བཤད་ཐེར་དོན་ནི། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་བཞི་ནི་པོད་རང་གི་ཆོས་ལུགས་སམ་ཆོས་རྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་
པོ་ཡིན་པའི་ཚུལ་དང་། གཡུང་རྒྱུད་པོན་ནི་པོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་ཆེན་པོའི་ཁོངས་སུ་མ་ཆུང་བ་ལྟ་ཅི། ལུགས་བསྟན་དུ་
པོད་དང་འགྲེལ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་དུ་ལུས་པའི་ཆོས་ལུགས་རྒྱུད་དུ་ཞིག་མིན་མ་སྟམ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་བྱལ་ལ་བཞག་པ་
བཅས་ཀྱི་ལོག་འགྲེལ་དུ་གྱུར་བ་ནི་ཆོས་མ་འོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་པོད་རང་གི་གནའ་པོའི་རིག་གནས་བྱམ་བཞག་གི་
རིན་ཐང་གི་ཆ་མ་རྟོགས་པར་ཁྲེལ་མེད་སྤྱང་མེད་ཀྱིས་མེས་པོའི་རིགས་གནས་བྱམ་བཞག་རྟོག་རིམ་བཏང་བ་མིན་
ནམ། རྒྱ་མཆན། ང་ཆོ་པོད་མི་རྩམ་གཟན་ཆོས་དུས་རབས་འདི་ལ་སློ་སློ་བྱས་ཏེ་པོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་
རྟོགས་ཤིང་དབྱེད་ན་ང་ཆོས་ངེས་པར་དུ་བདག་གཅེས་དང་ཉམས་པ་སྤྱང་གསོ་བྱ་འོས་པ་ནི། རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་
པའི་པོད་གདོད་མིའི་དུས་ཀྱི་ཁ་བ་ཅན་པའི་ཆོས་ལུགས་ཆེན་མོ་ངོ་མ་དེ་འམ། པ་ཆོས་དྲངས་མ་ཞུ་དཀར་གཡུང་རྒྱུད་
པོན་འདི་ཉིད་ཆགས་ཡོད་པ་སྤྱས་ཀྱང་འགྲེལ་སྤྱང་མི་སྟབ་པའི་ཡུན་རིང་ལྷན་པའི་ལོ་རྒྱུས་རིང་མོ་ཡོད། དོན་དངོས་

ཐོག་བཤད་ན་དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན། 《བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཆེན་མོ་གཡུང་རྒྱུད་བོན་དང། བོད་རྒྱུད་ནང་བཟླན་ ཀྱི་བྱུང་ཁྱབ་ཆོས་རྒྱུད་ཁག་བཞི།》 བཅས་ལྟ་ཟེར་ན་ཕྱོགས་སུ་མ་སྤྱད་པའི་བྱང་བདེན་དུ་གནས་པ་འདྲེས་སྒྲིབ་ མཁས་པའི་མིག་སྒྲར་འདྲིལ་པར་བྱས། སྤྱོད་ནས་བྱུང་པའི་བན་བོན་དབར་གྱི་འཁོན་འཐབ་དང་ཤན་ཤུགས་ཀྱི་ སྟབས་ཀྱིས་དང་ཐོག་ ༡༩༦༠ ནང་ཅན་བྱོན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་རྩ་ཆོལ་གསུམ་ཆོས་ལུགས་ དང་བཅས་པའི་འཐུས་མིའི་ཁྲིམས་སུ་བོད་རང་གི་ཆོས་ལུགས་ཆེན་མོ་ལྷ་དཀར་གཡུང་རྒྱུད་བོན་ནམ། བོད་ཀྱི་མེས་ བོ་གོང་མའི་པ་ཆོས་ལ་བྱུང་གསོད་ཀྱིས་ཉམ་ཉེས་གཏོང་སྤྲད། བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁྲིམས་བཟོ་དབང་འདྲིལ་པས་ གྲོས་ཚོགས་སུ་བོན་ཀྱི་འཐུས་མིའི་ཞབས་སྟེགས་ཆེད་དུ་མེད་པ་བཟོས་ཡོད། ཕྱིས་སུ་ ༡༩༧༧ ལོར་གཞི་ནས་བོན་ བོའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཙུང་ལེན་བྱུང་བ་སོགས་སྤྱི་གཡུང་བའི་ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་གསོན་པོ་དང་འབྲེལ། སྐབས་ དེའི་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁྲིམས་བཟོ་དབང་འདྲིལ་ཆོལ་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཕྱིར་མིག་རེ་བལྟས་ན་ཁྲིལ་ཡོད་གང་ཟག་ཞིག་ཡིན་ ཆེད་གཟོད་རོ་ཆེད་གཞོང་འགྲོད་སྤྱོད་དགོས་ལ། རང་སྤྱོད་ཉེས་ཁྲིམས་སྒྲུང་ས་པའི་སློན་ནས་བོད་ཀྱི་མེས་བོ་གོང་མ་ ཆོལ་ཕྱིན་ཆད་དེ་འདྲེས་བྱ་རྒྱུའི་འགྲོད་བཤགས་ཀྱང་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ཅི་ལགས་མིན།

དེ་ལས་ཕྱི་ཅི་ལོག་སྟེ་སྤྱོད་ཀྱི་གར་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཕྱིས་སུ་རིམ་བས་རྒྱ་དཀར་ནག་སོགས་བརྒྱུད་དེ་བོད་དུ་དར་བྱུང་ བྱུང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཉེ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟླན་ཞེས་པའི་ནང་གསེས་བྱེ་བྲག་པ་ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་བཞི་ལ་བོད་ཀྱི་ ཆོས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞིའི་མིང་དུ་རྒྱན་ཉེ། སྤྱི་འཐུས་གྲོས་ཚོགས་སུ་གཅིག་ལ་གཅིག་སྟོས་ཀྱིས་འཐུས་མིའི་ ཞབས་སྟེགས་བཟོས་ཡོད་པས་བྱུང་ཁྱབ་ཁྲིམས་སུ་རང་ལུགས་མཆོག་འདྲིལ་གྱི་སྒྲ་སྒྲ་རྣམ་གཅོས་པའི་དད་ལྡན་འབངས་ མི་ཐམས་ཅད་ད་བར་འདོད་སྟོབྱ་ཁྲིམས་ཤེད་བདེ་བར་འཁོད་ཡོད།

ད་རེས་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཐོན་ཆོས་རྒྱུད་རྗེས་འབྲང་པས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་གྲོས་ཚོགས་སུ་ཐོན་ཆོས་རྒྱུད་ལ་ ཞབས་སྟེགས་ས་མིག་ཀྱི་དགོས་འདུན་འདོན་བཞིན་ལྷན། ཁྲིམས་ཅག་ལ་ཐོབ་ཐང་དེ་ཙུང་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་ལ་ཙུང་ ལྷངས་དེ་འང་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་སྟོན། བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་མང་གཙོ་གཞུང་གི་མང་གཙོའི་ཀ་ བ་གསུམ་ལས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་ངམ་ཁྲིམས་བཟོའི་དབང་འདྲིལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་འཐུས་མིའི་ཞབས་སྟེགས་དང་ འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ཡིག་ལ་བརྒྱུར་ཞིབ་ཡང་དག་ཞིག་མ་ཁུ་བར་དུ། རོན་པས་སུ་མཐུད་རོ་སྟོལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་འང་འོས་ ཤིང་མཆོམས་པ་ནི་གཟུར་གནས་པ་ར་འདྲའི་ལྟ་ཚུལ་ཡིན་པ་དང་སྟགས། རོན་པས་འགྲུལ་བ་རྣམས་ལ་གཏུང་ སེམས་མཉམ་སྦྱེད་ཁུ་བ་ཡིན། སྤར་ནས་ད་བར་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་ཆོས་ལུགས་འཐེན་ འཁྲིམ་གྱི་དཀའ་རྟོག་རིགས་རྫོགས་མེད་སུ་མཐུད་བྱུང་དང་འབྲུང་བཞིན་པ་འདི་ར་ཆོས་རེས་པར་དུ་གཏོང་ལེན་བྱ་

དགོས་པའི་གནད་དོན་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དཀའ་གནད་འདི་རིགས་ཙམ་ནས་སངས་བར་བྱ་བ་ལ་
བྱེས་སུ་ཞུགས་པའི་ས་དགེ་བཀའ་ཉིང་བཞིའི་བསྟན་བདག་ལྷ་ཆེན་ལྷ་མ་པས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་
ཐུགས་ལ་སྒྲིམ་ནས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བའི་ཅ་དོན་དང་མི་རིགས་མ་ཐུན་སྤྱི་ལ་གོང་བྱ་གཅིག་གྲུང་ལ་དམིགས་
པའི་མཇུག་པ་རྒྱབ་ས་པོ་ཆེ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བསྐྱར་གནང་ཡོང་བའི་གསོལ་འདེབས་ཞུ་རྒྱུའི་དུས་ལ་བབ་འདུག ཁ་གསང་
ནས་ཞུས་ན་བསྟན་བདག་ལྷ་ཆེན་ལྷ་མ་པས་རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའི་ལམ་ལུགས་ཉིང་བར་ཞེན་ཆགས་
ཀྱིས་སྤོགས་སུ་མ་སྦྱང་བར། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཀྱི་བྲལ་ཁོངས་ས་དགེ་བཀའ་ཉིང་བཞི་ནི་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་
ལས་མཆེད་པའི་ནང་ཆོན་ཅམ་ལས་མདོར་དེད་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་རང་ཡིན་པའི་རོས་འཛིན་ཞལ་
བཞེས་གནང་སྤོགས་དང་འབྲེལ། ས་དགེ་བཀའ་ཉིང་བཞིའི་བསྟན་བདག་ལྷ་ཆེན་ལྷ་མ་པའི་དབར་ལ་གཞི་མ་ཐུན་གྲོས་
གཞི་གོས་ཆོད་ཀྱི་ལམ་ནས་ཆོས་ལུགས་གཅིག་ཏུ་སྤྱི་ལ་རྒྱུའི་འབད་པ་ཅིས་ཀྱང་བསྐྱར་དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ད་བར་
གནས་པའི་བན་དེའི་ནང་ཆོན་ཆོས་རྒྱུད་ཁག་གི་དབར་ལ་རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་ཀྱི་འབྲུག་ཤེན་ཞི་བ་དང་། མང་གཙོའི་
ཆབ་སྲིད་མྱིང་ཆའི་ཐོག་ཆོས་ལུགས་འཐུས་མིའི་ཅོད་རྟོག་རིགས་མི་ཡོང་བ་བཙས་ཀྱི་དགེ་མཆོན་དུ་མ་ལྟན།

ཅི་སྟེ། ད་ལྟའི་སྐབས་འདིར་གོང་ཞུས་ལྟར་སྤྱི་ལ་ཆེན་བསྟན་བདག་ལྷ་མ་པའི་མཇུག་འཕྲིན་རྒྱབ་ས་ཆེན་ལོག་བཙན་ཤོལ་
བོད་མིའི་ཁྲིམས་བཟོ་ལྟར་ཁང་ནས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཆ་ལ་ལུགས་མ་ཐུན་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཞིག་
གཏོང་སྟེ། ས་དགེ་བཀའ་ཉིང་བཞི་ཀའི་སྤྱི་འཐུས་ས་མིག་ཤིར་བསྐྱུ་བྱ་ནས་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་ཡི་སྤྱི་འཐུས་
ལྟར། བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་ལའང་འཐུས་མི་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་སྟེགས་འབྲལ་རྒྱུ་དང་། ཡང་ན། མང་མོས་དང་སྤྱི་
མོས་ཀྱི་ལམ་ནས་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་ཆབ་དགོས་པ་མ་གཟིགས་ན་དེ་ལུགས་ཀྱིས་མེད་པ་བཟོ་
རྒྱ་བཙས་ལོས་ཤིང་མཆོམས་པའི་གདམ་ཀ་འདི་གཉིས་མཐོང་། ཁ་ཚང་དེ་རིང་དུས་ལ་སྐབས་རྗེས་མའི་བཀའ་སྤྱི་
གཉིས་ཀྱི་ལོས་བསྐྱེད་ཆོན་མོ་དང་། རོ་ནང་ཆོས་རྒྱུད་པས་སྤྱི་ལྷན་ལ་རོ་ཆོལ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཙས་ལ་མང་ཆོགས་ཀྱིས་
དོ་སྤངས་ལུགས་ཆེར་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་སྤྱི་ཆོགས་བྲ་ལམ་ཁག་ཏུ། བོད་མི་སྤྱི་མེར་མི་ཉུང་བས་བསམ་ཚུལ་ལ་ཆོས་
ལུགས་འཐུས་མི་ཅ་ནས་མི་དགོས་པ་དང་། ཆོལ་ཁའི་ཁོངས་སུ་འང་མེར་མོ་བ་མི་གདམ་རྒྱ་བཙས་སྤོད་དོན་གྲོས་ར་
ནང་མེར་མོ་བས་ཐེ་རུས་ཅ་ནས་མེད་པའི་ལམ་ལུགས་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་ལུགས་ཆེར་མཛོན། འོན་ཀྱང་། བོད་
མི་རིགས་ནི་མཛམ་སྤྱིང་མི་རིགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པའི་བག་ཆགས་ཐབ་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་
སྤྱི་འབངས་མི་འབོར་ཁྱོན་ནས་བོད་ས་ཡོངས་ལ་ཆོས་སྡེ་ཆོན་པ་དང་རྒྱ་སྤྱལ་གྱ་བཙན་ཀྱི་ཞལ་གྱངས་ཏུ་ཅང་མང་བས་
ཆོས་ལུགས་འཐུས་མི་ཡོད་དགོས་སྟུལ། སྤྱི་འཐུས་གྲོས་ཚོགས་སུ་ཆོས་ལུགས་ཆེན་མོ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་

བཀའ་གནད་མཉམ་ཆེ་མི་སྤྱོད་པའ་བས་སྤངས་འཛིན་དཀའ་བའི་ཆོས་ལུགས་འཇུག་མི་སེར་མོ་བ་གཉིས་རེ་ཡོད་དགོས་སྟེ། ལྷོང་ས་མཆོག་གིས་དུས་རྒྱུ་ཏུ་བཀའ་གནད་བཞིན་བོད་ལ་ངོམས་སུ་ཆོག་པའི་གཅེས་ནོར་ནི་བོད་རྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་། བོན་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཉིས་ཆགས་ཡོད་པས་སྐབས་དུས་སོ་སོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཕྱིར་ཆའི་ཐོག་ར་ཆོའི་ཆོས་ལུགས་འཇུག་མི་ཡོད་དགོས་སྟེ། སྤྱོད་པ་བཅས་སོ།

གལ་སྲིད་ཐུ་ཆེན་ནས་པའི་བཀའ་འབྲེལ་འོག་བོད་མིའི་བཅན་ཁྱོལ་ཕྱོས་ཆོགས་སུ་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་ཆོས་ལུགས་འཇུག་མིའི་ཕྱིར་བཟུ་སྟབ་པ་བྱུང་ན། ད་གཞོད། རྒྱལ་བ་ཇོ་ནང་པའང་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་སྤྱིའི་འོག་ཏུ་ངང་གིས་རྒྱུད་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཕྱོས་ཆོགས་སུ་བན་སྤྱིའི་སྤྱོད་པ་འཇུག་མིའི་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་སྟེགས་ཐོབ་ངེས་པས་བན་དེའི་ཆོས་རྒྱུད་ཆར་མས་རང་རང་གི་ཁྱབ་མཐའ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་མཛད་རྒྱུ་ལས་མ་འདས། བན་དེའི་སྤྱི་འཇུག་འོས་འདེམས་བྱེད་ཕྱོགས་བན་གྱི་ཆོས་སྤེ་པན་རྟོན་བཟོ་སྐྱོང་གིས་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ད་རེས་ཇོ་ནང་པའི་ངོ་ཚྭ་སྐབས་མཆོམས་སུ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཇུག་ལྟན་ཆོགས་ནས་གོང་ཁྱུས་རྟོན་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་འཇུག་ཕྱིར་སྤྱོད་ཀྱི་ཐག་གཅོད་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཇོ་ནང་ཆོས་རྒྱུས་པའི་ལས་འགུལ་འདྲེ་འང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་གཞི་སངས་བའི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལྟན་པའི་ལས་འགུལ་སྐབས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་གཤོན་མི་ཟ། གལ་ཏེ། སྤྱི་འཇུག་ལྟན་ཆོགས་ནས་གོང་གསལ་ལྟར་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་འཇུག་ཀྱི་ཞབས་སྟེགས་ཕྱིར་བཟུ་བྱ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་གནང་ཅིས་མེད་པ་འཕ་གནང་མ་སྟབ་ན། ད་གཞོད་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཇོ་ནང་ཆོས་རྒྱུད་ལའང་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་བཞི་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་འཇུག་མིའི་ས་མིག་ཁྱུས་སྐྱོད་གནང་དགོས་ཆགས་རྒྱ་གོར་མ་ཆག ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། ཕྱོས་ཆོགས་ནས་ཇོ་ནང་ཆོས་རྒྱུད་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་འཇུག་མིའི་ཐོབ་ཐང་གནང་ཆོ། ལོ་ཉིས་པའི་ཐོག་ལ་སྤྱི་གའི་ཁ་སྐྱོན་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར། མ་འོངས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ཆོས་ལུགས་འཇུག་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐད་ཚད་རྟོག་རི་ཆེར་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དངོས་ཤེས་མེད་ཀྱང་རིག་ཤེས་ཀྱིས་བཤད་སྟབ། གང་ལགས་ཞེས་ན། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་དང་ཇོ་ནང་བཅས་ལ་ཆོས་ལུགས་འཇུག་མིའི་ཞབས་སྟེགས་སྤེལ་ཆེ་དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་རྒྱུད་གཅིག་ཟེས་གཉིས་མཐུད་དུ་ཡོང་ངེས་རེད། དཔེར་ན། བཀའ་གནད་གསར་མའི་ཆོས་རྒྱུད་དང་། རྒྱལ་བ་བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞི་ཅུང་བརྒྱད་ལྟ་བུའི་བན་ཆོས་ལ་ནང་ཆོན་དུ་མ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་བོད་པ་ཁ་ཆེ་བ་དང་། ཡེ་ཤུས་པ་སོགས་ཆོས་ལུགས་གཞན་པའི་ཇེས་འབྲངས་པ་ཡོད་དོ་གཅོད་དང་། དེ་དག་གི་ནང་གསེས་ཆོན་པ་ཁག་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་འཇུག་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐྱོད་དགོས་ཆགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟ་སྤྱང་ལ་མ་འོངས་ཕྱང་བསྟན་ཞུ་དགོས་མ་མཆིས། དེར་ཉེན། སྤྱི་འཇུག་ལྟན་ཆོགས་ནས་སྤྱགས་གཟབ་

ཀྱིས་ཚུ་མ་ཡོང་གོང་ནས་ཚུ་རགས་ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར། སྤྲད་མར་བོད་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་སྲིད་དོན་ལྗོངས་ཆའི་ཐོག་
ཚོས་ལུགས་ཁ་ལ་གཡར་ནས་ཚོས་སྡེ་ཁག་གི་སྤྱི་ཚབ་འཐུས་མི་འཆང་ཁ་ཤིག་ཤིག་རང་མི་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་
འཆོལ་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གཡར་འགྲུབ་ཆེ། སྔོན་འགོག་ཚུ་རགས་མ་རྒྱབ་ཆེ་ནམ་ཞིག་གཤན་ས་གྲུ་ཆང་ཆེ་ཆུང་ནས་ཀྱང་ཐོབ་
ཐང་ཚུད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་རེས་པས་ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་པ་ཚོས་བསམ་གཞིག་ནན་མོ་བྱ་དགོས་
པའི་གནས་སུ་ལུང་ཡོད། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གསུང་ཀྱི་སྲིད་སྲོལ་འོས་འབྲན་པའི་

ཁོངས་ནས་རྒྱལ་གཅིས་པ་ཨ་ཚོགས་སྤྱི་མཁར་བྱམས་ཀྱིས་གཏམ་བཤད་ལས ཤོ་ཚོས་ལུགས་དེ་ཚོས་ལུགས་ས་ལ་
བསྐྱད་ནས། དད་པ་དེ་དད་པའི་ས་ལ་བཞག་ན། མིའི་རིགས་ལ་ལ་དཀའ་ངལ་བཟོ་ཡོང་བ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་། ང་
ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་འདིས་དད་པ་དད་པའི་ས་ན་མ་བཞག་པར། དད་པ་ལོག་སྤྱོད་གཏོང་ནས་མིའི་རིགས་ལ་འབྱར་
འཛེམས་བྱས་པ། མགོ་བསྐྱོར་གཏོང་བ། འཛིགས་བསྐྱུལ་བྱས་པ། དེ་ལ་གཞུང་གིས་མཛོན་ལུགས་བརྒྱད་གསུམ་
ནས་རྒྱབ་བསྐྱོར་བྱས་པ་ཡིན་ན། འདི་ནི་བོད་མི་རིགས་ཙམ་མེད་འགྲོ་བའི་དུག་ཙམ་རེད། ཅེས་གསུང་བ་ནི་ཚོས་
ལུགས་དང་དད་པ་ལོག་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་ལ་སྤྲོད་པའི་དུས་རབས་ཀྱིས་བཅོང་བརྟ་སྟོན་མོ་ཞིག་བཏང་སོང་སྟེ་
པ་བྱུང། མཛོར་དོན་ཡང་སྟེད། བཅན་བྱོལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ངོས་ནས་ཚོས་ལུགས་གནད་དོན་
དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ཚུགས་འདོམས་སྤྱི་གཞུང་གསུང་བཟང་ཤོས་ནི། བོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ལྷན་པའི་བོད་ཀྱི་ཚོས་
ལུགས་ཆེན་མོ་བོན་དང་བན་གཉིས་ལ་སྤྱི་འཐུས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བྱུང་ཆའི་ཆོལ་གསུམ་ཚོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་འཐུས་
མི་ཁོངས་སུ་བན་བོན་གཉིས་ལ་འཐུས་མི་གཉིས་རེའི་ཐོབ་ཐང་འབུལ་རྒྱ་དེ་ཡིན་པར་སྟེ། དེ་དང་སྟན་དུ་སྤྲད་མར་
ཚོས་ལུགས་གཞན་ནས་ལུགས་མཐུན་མང་གཙོའི་ཁེ་དབང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཚུད་ལེན་བྱ་བ་ལ་གཞུང་འབྲེལ་
ཁྲིམས་ཡིག་ཐོག་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཁ་གསལ་གཏན་འབེབས་ངེས་པར་དུ་བྱ་དགོས། དཔེར་ན། ཚོས་ལུགས་བྱེ་
བྲག་པ་དེ་བོད་དུ་དར་ནས་ལོ་རྒྱུས་དུས་ཡུན་ཆད་བཀག་གི་ཆ་རྒྱུན་དང་། ཚོས་ལུགས་བྱེ་བྲག་པ་དེའི་ཁྲབ་ཁོངས་
དགོན་སྡེ་དང་རྗེས་འབྲུག་འབངས་མིའི་ཆད་བཀག་གི་ཆ་རྒྱུན། ཁྲབ་ཆད་བོད་ས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ཁྲོན་ལ་
ཁྲབ་མིན་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན། གཡའ་ཏེ་ཚོས་ལུགས་ཨ་མ་ལ་འཐུས་མིའི་ཞབས་སྟེགས་ཐོབ་ཆེ་དེའི་ཁྲབ་ཁོངས་ནང་ཆན་ཚོས་
རྒྱད་ཁག་ལ་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་འི་ཆ་རྒྱུན། དཔེར་ན་བན་དེའི་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་ཐོབ་ཐང་བྱི་བསྐྱུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་
ཁྲིམས་སྤྱི་གཞུང་ཆ་རྒྱུན་ཁ་གསལ་གཏན་འབེབས་གནས་དགོས་པ་བཅས་སོ། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་འཆར་སྤྱང་དེ་
དག་ང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་པས་ཆ་འདོག་བྱ་མཁན་མེད་ཆོད་ཀྱང་སོ་སོའི་བསམ་པའི་འཆར་སློ་ཡོངས་སུ་ཁྲུས་པ་
ཡིན། ང་ཚོ་མི་རེ་རེ་ནས་མང་གཙོའི་ཁེ་དབང་ལོངས་སུ་སྤྱད་དེ་ཁ་གསལ་པའི་སློ་ནང་དོན་མན་ཅན་ཀྱི་བསམ་

འཆར་སྤེལ་ནས་ང་ཚོའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སློན་ལྟར་སེལ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་ཚང་མའི་འོས་འགན་ཞིག་རེད། ལར་
ནས་གྲུས་པར་མཆོན་ན་པ་རྒྱུད་ནང་ཚང་དེ་བོ་དགེ་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ང་རང་ཚོས་ལ་ཞེན་ཆགས་དང་། དད་པ་དག་
སྤང་དེ་ཅམ་མེད་མཁན་གྱི་མི་སྤྱུ་པལ་པ་ཞིག་གིས་ཚོས་ལུགས་ཀྱིས་ཐད་ལ་སློངས་འཆར་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཞུས་པར་མི་
དགེ་བའི་རྒྱ་རུ་མི་འགྱུར་བའི་སློན་ལམ་འདེབས་རྒྱ་སྤྲུགས། བོད་སློངས་མང་གཙོའི་ལམ་བཟང་ཡག་ཐོག་ཡག་
བཅེགས་ཡོང་བའི་བགྲིས་སློན་འདུན་ལྟ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་སྤེལ་བའོ།